

Nanaalua ina xan Inaatel Pol laa sin Timoti

¹ Iaa, Pol, xan aposal Iesu Karisito amuina sin xan sirsiir Moroaa amusili xan xuxubu ina tino lalon Iesu Karisito.

² Laa sin Timoti iwaa nugu xos ina tsii: Amimiilam, biirbirum ma malina axaal sin Moroaa iwaa xida Mom ma Iesu Karisito xida Orong. [◊]

No inanaa ina tinaalnge so

³ Iaa putsangi axaau sin Moroaa, iwaa iaa ta taxaa ngali malen nugu no iaiaiaa di tii xosaraa, taman nugu adodo lalon nugu butsa biaa ta xap atuti iaa. Iaa tigiri adodomi iu lalon nugu no sausawit nan no bing ma nan no siaat.

⁴ Iaa sebula adodomi num no didinmat, biaabi iaa ga suk saan ngali lasi iu sebula ngali iaa ba us taman pinaalam.

⁵ Iaa sebula adodomi num tinaalnge so, biaa ta setauan tino lalon num iaiaiaa aina Lois, ma sin num nagaa Iunis. Ma talaawaa iaa atii malen biaa uk tinaalnge a lo watwat tsaa lalon iu. [◊]

⁶ Ngali abala muina, iaa ga sebula asaaiti iu ngali alapaa abia xan tinabel Moroaa, biaa ta tino lalon iu ma sawe iu tii se adi, biaa iaa tii aturungi no limaaga papan iu.

[◊] 1:2 1:2 Apo 16:1 [◊] 1:5 1:5 Apo 16:1

7 Amuina Moroaa tii xap tali sin gita nantanua ina minataa, a xap, oro tii tali sin gita nantanua ina xoror ma ina titii ma ngali arongi xalkale.

8 Biaabi u na xap mangiel ngali paare leng taman xida Orong, o iaa xan xaus Karisito. Oro u na tsomi iaa ngali saaen sosong ngali inesaait mamainaang taman xan xoror Moroaa.

9 Iwaa tii atoaa gita ma ga ilei tsaali gita laa sin tino pat. A xap ngali xawas axaau gita tii se xosaraa, oro amuina ngali xan ngitngit tsaa, ma xan amiimiilam, biaa tii tali sin gita lalon Iesu Karisito, setauan tsaa sin axoxos ina xolkolmoxo.

10 Oro talaawaa gita se lasi xan titii Moroaa ngali gita sin xan tsinap Iesu Karisito iwaa xida untino, iwaa tii se xosor atsot i minet, ma tii ga se tali tino ma tii ga se asen tino laaliu lalon inesaait mamainaang.

11 Ma sin abala inesaait mamainaang mu, Moroaa tii se axilangi iaa ngali tsap malen xa unbabaais ma xa aposal ma xa unaasasing.[✳]

12 Balawaabi iaa ga saaen abala mat sosong. Oro iaa xap mangiel, amuina iaa atii iwaa iaa ta taltaalnge sin. Iaa tilwatwat we Moroaa a pupua ngali xoxo sin nugu tinaxaa biaa iaa tii taalnge tali sin ia, pupua sin leng ina ininte.

13 Taxaariiti abala mat asasing u ta se longmien sin iaa malen soina totore ngali u ba pupua ngali asingan biexaal taman tinaalnge ma namaang ina titii lalon Iesu Karisito.

14 Sin xan xoror Nantanua Pat iwaa ta tino lalon gita, u na tilaamamil sin abia inesaait ina soina, biaa Moroaa tii se taalnge tali sin iu.

[✳] **1:11 1:11 1Ti 2:7**

¹⁵ Timoti, u atii we, no inaman araraa lalon prowins Asia di se papaalii iaa, mii ilaa Pigelas ma Emogenes bula.

¹⁶ Iaa saan ngali Orong naba asen xan biirbirum sin xan matenaanua Onesiporus, amuina ta tigiri le anaai iaa taman no mat maarang araraa ma ga xap mangiel sin iaa ta manman lalon anua lodo.

¹⁷ Biaa tii xaalamame Rom, tii se xaa sin tsaltsalei iaa til sin ta tatanginai iaa.

¹⁸ Iaa ningning ngali Orong tsaa na xiis tali xan biirbirum sin ia sin leng ina ininte! U suk atik axaautsi no sen mat sal araraa tii tiltsomi iaa itaan Epeso.

2

¹ Nugu tsi, u na tilwatwat lalon abia xan amiimilam Iesu Karisito.

² Ma nugu no papaare u tii longmien sin iaa lalon no matan no daan tiltsoxoti, u na asingan axaautsi xaa taamat u ta taalnge sin di, biaa di ba pupua ngali asingan biexaal bula.

³ U ba tsigaii xaraxin mamaet mii giem, malen xan unmakmaxil axaau Iesu Karisito.

⁴ A xap xa na taxaa malen xa unmakmaxil sin xa tinaxaa xaatsap, amuina a wena atatoni xan lalaamua.

⁵ Sin biaa uk sal mu nawe xa a xonon ngali epuske lalon xa sarsar, naba xap tsili abia bungwal nawe a xap amusili axaautsi sal ina etsil.

⁶ Iwaa untinaxaa ina uma ta taxaa watwat, ia na setauan adi xa xolot ina xan tatat.

7 Adodoriiti abala no maarang iaa tii paare taman, sinsa iwaa Orong tsaa naba alengi abala no maarang sin iu.

8 Adodom i Iesu Karisito, tii tapaas mula xaal sin minet ma tii xaal sin xan matenbung Dewit. Balawaa nugu inesaait mamainaang,

9 biaa iaa tii saaen sosong laa se sin abia xolot, ma di tii ga pitsi iaa malen xa unlaklaxeit lo. Oro xan totore Moroaa di tii xap pupua ngali pitsi.

10 Biaabi iaa tii ga lo saasaaen no mat laxen sosong araraa, ngalibi no inaman biaa Moroaa tii axanei di, ngali di bula di ba pupua ngali adi abia atotoaa lalon Iesu Karisito, mii minaalam laaliu.

11 Balawaa totore a suk so ma u ba suk taalnge so sin.

Nawe gita met mii Iesu Karisito,
gita ba tino bula mii ia.

12 Nawe gita lo saasaaen sosong,
gita bula gita ba lalaamua mii ia.

Nawe gita ulis lii ia,
ia naba ulis lii gita. [◊]

13 Nawe gita no muun taalnge sin Karisito,
naba lo taltaalnge tsaa sin gita,
amuina a xap pupua ngali putsi ia saa.

Moroaa a xanei no untinaxaa

14 U na lo alolongi di taman abala no maarang. Atewaai di nan no matan Moroaa, ngali epuske mii no engangaae, totore gomsaa, biaa naba ta tsaalen abia di, di ta lolong.

15 U na taxaa watwat ngalibi Moroaa naba taton sin num no tinaxaa, ngali u ba xap pupua

[◊] **2:12 2:12** Met 10:33; Luk 12:9

ngali mangiel ngali asingan axaautsi no inaman taman abia soina totore.

¹⁶ Til palaaen no totore gomsaa ta tsaxa, amuina biaa naba laamuangen iu laa sin no namaang tsaxa ta xap xan no Moroaa.

¹⁷ Xadi no asasing naba malen xa toto tii se maraap. Labatina di, ilaa, Aimenias ma Piletus.

¹⁸ Delu tii se laa palaaen soina totore. Delu paare we, “Tinapaas xaal sin minet, tii se tsap tsaa,” ma delu tii ga se xosor atsoti xadi tinaalnge biexaal.

¹⁹ Oro xan soina Moroaa a tilwatwat papan Iesu Karisito malen xa atkale, taman abala inaatel papan: “*Orong atii no saa, xan no,*”[✳] ma “No saa di paare leng taman iesan Orong, di na taaltalu sin namaang tsaxa.”

²⁰ Lalon xariin anua no sobuk ma koi di xap xosaraa mu taman goul ma silwa, oro di xosaraa biexaal taman ie ma pula madaas. Biexaal ina abia no maarang ngali no xariin leng mu, o biexaal ngali no leng gomsaa mu.

²¹ Nawe xa a saali xan no namaang tsaxa sin xan tino, naba malen abia sobuk di ta nunun taman sin no xariin leng. Amuina a suk pat ngali Orong naba taxaa lalon xan tino ma na taxaaturungi ngali xosaraa xaa tinaxaa mamainaang.

²² Taaltalu sin no sasaae morokon ina xulaau ma u na amil axaautsi namaang tutiik ma tinaalnge, titii ma malina mii biaa no inaman di ta ningi Orong taman xadi no butsa ta mixat.

²³ Nangaam tsigaii xa inemagaae taman xaa tote tangtangabaa ta xap xa sinaae lalon, amuina

[✳] **2:19 2:19** Nem 16:5

u atii naba atsapngen no minagaa.

²⁴ Ma xan untutule Orong na xap makmagaa, oro na mangmagus sin no inaman araraa ma na pupua ngali asingan no inaman, ma na xap bal tsaxa.

²⁵ Biaa di, di ta epuske mii ia, na anaai adamisi di, taman liliis adamis lalon tinaalnge, ngali Moroaa naba tali namaang ina puxisbal ma na laamuangen di taman sinaae ina soina.

²⁶ Ma ngali xadi no adodo naba sebula leng ma di naa sol loxono xan atsinaa Saatan, iwaa tii giwaa di ngali di tii se xosaraa amusili xan sirsiir.

3

Xapkap ina no leng

¹ U na adodo awatwati abala no totore; sin xapkcap ina no leng, no leng tsaxa so naba tsap.

² No inaman di ba saan ngali di tsaa, di saan buxa ngali xuxute, di paare pispis, di pepexa, unieietsaxa, no muun lolong sin xadi no mom ma nagaa, di xap xa putsangi axaau sin xaal, di suk xap pat,

³ a xap xa titii, di xap adodolii no namaang, di pingpingse, di xap arongi di tsaa, no unsasas, di xap saan ngali namaang axaau,

⁴ di babel tali biexaal, no unburbursak, no madilaba, di saan buxa tsaa ngali xolkolmoxo ma di ga xap saan ngali Moroaa,

⁵ di mat malen no inaman pat, xan no Moroaa oro di ulis xaali xan xoror Moroaa. Nangaam alilii iu sin di.

⁶ Biaa no mat laxen inaman di xaa abaa ngali tsigaii xadi no anua no aina, di atsinaa no aina

taman no mat laxen totore ngali adaani di, ngali di ba amusili di. Biaa no aina di xap adodo axaau, di us taman namaang tsaxa biaa ta atsapngen no mat laxen sasaae tsaxa.

⁷ Balawaa no aina, di xaa saan buxa ngali alet asasing, oro di ba xap pupua ngali adi abia sinaae ina soina.

⁸ Malen Janas ma Jambiras* delu tii epuske mii Moses, biaa bula no unaasasing ababaa di tii epuske mii soina. Xadi no adodo a morokon ma xadi no tinaalnge a xap so.

⁹ Oro biaa xadi no tinaxaa naba xap laa palpala, amuina no inaman di ba se nen xilala xadi namaang no tangtangabaa sin di, biaa mu tii tsap sin Janas ma Jambiras.

Pol anaai Timoti

¹⁰ Oro Timoti u se atik araraai nugu no asasing, nugu no namaang ina tino, nugu no ngitngit, nugu tinaalnge, nugu liliis adamis ngali tinaxaa, nugu xariin titii, nugu sosong ina til watwat sin no mamaet.

¹¹ Ma no sosong iaa ta saaen, u se atik araraai no xariin mamaet iaa ta saaen lalon abala no inaman laba ta tuul; Antiok,[◊] Aikonium[◊] ma Listara.[◊] Oro Orong axaxawil tsaxali iaa sin abia no mamaet araraa.

¹² No inaman se araraa, biaa di ta we na tino etaxaa lalon Iesu Karisito ma ga saan ngali amusili xan sirsiir Moroaa, biexaal di ba ngutsulen atsaxati di.

* **3:8 3:8** Xadi asasing no Jiu a paare we balawaa xadi no iesan abia no untsunuxa ta lua in Ijip biaa delulu ta epuske mii Moses ma Aron. ◊ **3:11 3:11** Apo 13:14-52 ◊ **3:11 3:11** Apo 14:1-7

◊ **3:11 3:11** Apo 14:8-20

13 No untsaxa ma no unaasasing daraxe, di ba xosaraa maarang ta tsaxa buxa. Di ba apaaai biexaal ma di ba apaaai di tsaa bula.

14 Oro iu Timoti, tilwatwat sin abia asasing, u tii se asasing sin ma u tii se taltaalnge sin, amuina u atik axaautsi no saa u ta asasing sin di.

15 Ma u tii se atixi abia Inaatel Pat sin u tii dokdok tsaa. Biaa Inaatel Pat xan Moroaa naba xosaraa ngali u ba ie sinaae ngali adi atotoaa xa sin tinaalnge lalon Iesu Karisito.

16 No Inaatel Pat araraa axaal sin Moroaa ma atiltsomi gita ngali asingan no inaman, ma imii di ma asingan di taman namaang tutiik,

17 ngali xan taamat Moroaa naba Taxaaturung ngali xosaraa axaautsi no daan tinaxaa axaau araraa.

4

1 Nan no matan Moroaa ma Iesu Karisito iwaan naba ta ininte sin biaa di ta tino ma biaa di ta se met, ma amuina sin xan tsinap mii xan Maradaan, iaa ba tali abala totore watwat.

2 U na baais taman abia inesaait mamaainaang; Taxaaturung sin no leng biaa no inaman di ba ta saan ngali alongmen u ma sin no leng di ba ta xap saan ngali longmien u; atutiki, imii, ma anaai di taman liliis adamis ma atixipei no totore.

3 Sinsa leng biaa naba ta xaalame, no inaman di ba xap saan ngali no asasing ta tutiik. Oro ngali amusili xadi no sasaae tsaa, di ba axumuli no unaasasing mii di. Ngali di ba asaaiti no unaasasing ngali paare taman senaara di ta saan ngali alongmen.

4 Di ba xap lolong sin soina, di ba lolong mu sin no tsintsin ta xaal sin xadi no iaiaia ta xap so no.

5 Oro xuaam na suk leng axaau sin no mat laxen xalkale, tilwatwat ngali saaen sosong, taxaa watwat ngali baais taman inesaait mainaang ngali taxaawiti ngali asen num no tinaxaa biaa Moroaa ta se tali sin iu.

6 Amuina sauna mu iaa ba se met ma nugu dal naba rue malen waain papan luxaal ngali tsutsungit laa sin Moroaa malen tinabel, ma leng a se xaalame ngali nugu tinapaas.

7 Iaa se sas lalon nugu inesas axaau ma iaa se araraai abala etsil ma iaa se taxaariiti abia tinaalnge.

8 Moroaa a se aturungi nugu bungwal malen ilili ina nugu namaang tutiik, Orong iwaa unininte tutiik naba ta tali sin iaa sin abia leng ina ininte ma a xap sin iaa mu, oro sin no inaman araraa bula di ta liliis ngali xan tsinap.

Xan no totore xasinge tsaa Pol

9 U na xosor puua ngali xaalame isagaa sangan iaa.

10 Amuina Demas[◊] a se poroklii iaa, amuina asaansili buxa abala xolkolmoxo, ma ga se poroklii iaa ngali laa Tesalonika. Keresens a se laa Galeisia, ma Taitus[◊] a se laa Dalmatia.

11 Luk[◊] mu ila mii iaa. Giwaa Mak[◊] ma gulu na xaalame tala, amuina Mak naba tiltsomi iaa sin nugu no tinaxaa.

12 Sin sa iaa se tulen Taitsikas[◊] laa Epeso.

[◊] **4:10 4:10** Plm 1:24 [◊] **4:10 4:10** Gal 2:3; Tai 1:4 [◊] **4:11 4:11**

Plm 1:24 [◊] **4:11 4:11** Apo 12:12, 25; 13:13; 15:37-39; Plm 1:24

[◊] **4:12 4:12** Apo 20:4; Epe 6:21-22

¹³ Biaa u ba ta xaalame, u ba adi nugu uga disdis biaa iaa ta ngaalen mii Kapus tia Troaas. Ma u ba adi bula no buk ma nangaam adodolii biaa no buk di ta ulsi no ma xosaraa no taman xilkil ina no sipsip ma u na xaalame taman no.[✳]

¹⁴ Aleksenda, iwaa untunumar ina ain, iwaa tii xosaraa xariin namaang tsaxa sin iaa. Orong naba xiis mulangenei saxawe tii xosaraa.

¹⁵ Iu buka u na tilaamamil sin, amuina awatwat ngali tilbanti xida no asasing biaa gita ta tali sin di.[✳]

¹⁶ Setauan sin nugu lalaamua ina ininte iaa tii papaare ngali tilkaali iaa, a xap xa na tiltsomi iaa, iaa sausawit ngali Moroaa naba xap xisi xadi no namaang.

¹⁷ Oro Orong atiltsomi iaa, ga awatwati iaa ngali taxaaawiti no babaais taman inesaait mainaang ngali no Gentail araraa di ba along-men. Ma Orong ga gii mulangenai iaa sin ngutsina laion.

¹⁸ Ma Orong naba atoaa iaa sin no mat maarang ta tsaxa ma naba atsotsoi iaa lalon xan Maradaan nan abia xobel balalangit. Gita na tali minaalam laa sin laaliu. Aso.

Pol a putsangi axaau sin xapkap ina

¹⁹ Tali nugu titii sin Prisila ma Akuila[✳] ma di se araraa biaa di ta manman etudim lalon xan matenaanua Onesiporus.[✳]

²⁰ Erastas[✳] a manman Korin o ila Tropimas[✳] iaa poroklii lalon inaman laba Miletas amuina a maramase.

[✳] **4:13 4:13** Apo 20:6 [✳] **4:15 4:15** 1Ti 1:20 [✳] **4:19 4:19** Apo 18:2 [✳] **4:19 4:19** 2Ti 1:16-17 [✳] **4:20 4:20** Apo 19:22 [✳] **4:20 4:20** Apo 20:4; 21:29

21 U na xonon ngali xaalame laamuaan uleng ina teslaxum* naba ta tsap. Iubulas, Puden, Linas ma Kaludia balawaa xida no taamat lalon tinaalnge, di tali xadi titii xaalame sin iu.

22 Iwaa Orong naba manman mii nantanuaam. Moroaa sin xan a amiimilam naba manman mii gim.

* **4:21 4:21 Teslaxum** - No leng ina madil.

**Inesaait Mamainaang Laa Sin Notsi
The New Testament in the Notsi language of New
Ireland Province, Papua New Guinea**

Copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Notsi)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-08-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Aug 2025 from source files dated 14 Aug 2025

601480e7-130d-5189-be42-9e43a92dbdde